

Abstrakt v českém jazyce – Czech abstract

Ochrana práva na spravedlivý proces ve vztahu k řízení o předběžné otázce

Právo na spravedlivý proces je jedním ze základních lidských práv, které umožňuje jednotlivcům dovolávat se účinně svých práv a svobod u zákonného, nestranného a nezávislého soudu. V Evropě je ochrana tohoto práva zaručena na víceúrovňové úrovni, jejíž stupně se navzájem prolínají: první stupeň tvoří ústavní pořádky jednotlivých států, druhý institucemi Evropské unie, především Soudního dvora EU a, třetí, Evropský soud pro lidská práva.

V Evropské unii byl Smlouvami zaveden mechanismus předběžné otázky pro zachování jednoty a koherentního výkladu a aplikace evropského práva soudy členských států. Řízení o předběžné otázce zaručuje efektivní spolupráci mezi národními soudy členských států a Soudní dvůr EU. Čl. 267 SFEU uděluje soudům členských států dokonce povinnost toto řízení zahájit, jedná-li se o soud posledního stupně (a neaplikuje-li se některá z výjimek stanovených rozsudkem *CILFIT*). Porušení této povinnosti může znamenat porušení práva na spravedlivý proces ve všech třech stupních ochrany lidských práv v Evropě. Každá z evropských jurisdikcí vymezuje vlastní podmínky porušení, které nejsou zcela totožné. Totéž platí pro doktríny stanovené v této otázce ústavními soudy členských států, porovnáme-li ústavní judikaturu vybraných členských států, zejména Německa, Španělska a České republiky.

Problematika ochrany práva na spravedlivý proces ve vztahu k řízení o předběžné otázce je součástí nelehkého soužití ESD a ústavních soudů a rozdílných chápání vztahu evropského práva k právu ústavnímu z evropského a ústavně-právního hlediska. S tímto souvisí i vzrůstající svolnost ústavních soudů spolupracovat s ESD prostřednictvím řízení o předběžné otázce, která je důkazem postupné europeizace právních řádů členských států, včetně práva ústavního.